

Старокостянтинівська загальноосвітня школа І-ІІІ
ступенів №7 Хмельницької області

Заняття студії «Юний ерудит» в 1 класі

Вчитель- методист
Безсмертна Ніна Іванівна

План заняття

1. Вода в природі.
2. Робота з дитячою книгою.
3. Розвивальні ігри.

Мета:

дати дітям перші поняття про утворення джерела, річки, роси, хмаринок, райдуги.

Ознайомити з казками В.Сухомлинського на дану тему; навчити читати, переказувати, відповідати на запитання, читати в особах. Розвивати творче та логічне мислення. Розширювати кругозір. Виховувати бережне ставлення до природи, вміння спостерігати, бачити красу навколишнього світу.

Обладнання:

малюнки, грамзапис, зошити, квітка, пелюстки.

Хід заняття

I. Організація класу.

Вчитель:

- Діти, поверніться до сонечка, руки розведіть в сторони і задумайте бажання.
- Бажаю успіху.
- Спочатку сідайте, дівчатка, - краса нашого класу. Тепер сідайте, хлопчики, - сила і мужність нашого класу.

II. Ознайомлення з планом та метою заняття.

- Сьогодні, діти, ми не лише будемо проявляти знання, а й дізнаємось багато нового, наприклад, про те, як утворюється джерельце, річка, хмаринка, чому іде дощик, випадає роса, у небі появляється веселка. Ми ознайомимось з творами видатного педагога В.Сухомлинського, будемо логічно та творчо мислити.

III. Презентація керівників груп (клас поділено на 4 групи).

І учень:

- Привіт усім! Я (учень називає ім'я та прізвище) - керівник групи «Розумники». Щоб досягти успіху, необхідно (члени групи говорять разом):

- Не просто слухати, а чути.

-Привіт! Я – керівник групи «Питайлики». Ми вважаємо, що необхідно (члени групи):

- Не просто дивитись, а бачити.

- Вітаю всіх! Я – керівник групи «Всезнайки». Щоб розвинути своє мислення, потрібно (члени групи):

- Не просто відповідати, а міркувати.

- Привіт! Я – керівник групи «Кмітливі». Щоб поринути у світ знань, необхідно (члени групи):

- Не просто запам'ятати, а зрозуміти.

IV. Основна частина уроку.

Вчитель:

- До нас на заняття прийшла гостя.(виходить дівчинка-Фея):
- Доброго дня, друзі. Я – Фея. Рада вас бачити в вашій студії. Гадаю, що нам буде цікаво. Адже я знаю, що ерудити - розумні й допитливі діти. Але я трішки засмучена, бо вітерець-пустунець зірвав пелюсточки з моєї улюбленої квіточки. Тому я змушена іти шукати їх.

Вчитель:

- Не сумуй, Фею, ми будемо з тобою поряд і, якщо потрібно, допоможемо.
  - Скажу по секрету, що Фея приготувала для вас сюрприз. І він буде належати тим діткам, які будуть її підтримувати й допомагати.
- Пішла Фея. Іде, іде і раптом бачить – блакитнооке джерельце з трави виглядає, а в ньому пелюсточка лежить.

- Джерельце, віддай, будь ласка, мою пелюсточку, - прохає Фея.

А воно промовляє людським голосом:

- Виконай моє завдання.

Вчитель:

- Діти, допоможемо Феї?
- Так.

Вчитель:

- Поглянемо, яке завдання пропонує Джерельце. (Читають діти).

Завдання від Джерельця.

1.- Розкажи, де я взялось?

I учень:

- Частинка дощової або талої води проникає в землю. Вона легко проходить крізь ґрунт, пісок, але затримується глиною.

II учень:

- А є місця, де глина підходить близько до поверхні землі, і там вода витікає на поверхню. І ось те місце, де вода витікає, називається джерелом.

III учень:

- Вода джерельна чиста і холодна. Бо вона проходить через пісок, який її очищає від різних домішок.

2. Прочитай про мене віршика.

Джерельце

Хто це схлипує в траві, плаче, мов дитятко?

Це – маленьке джерельце – сині оченятка.

- Я не бачу білий світ, тяжко мені жити,

Не приходить вже ніхто мою воду пити.

А була ж така вода – чиста, як сльозинка,

Відображення своє бачила хмаринка.

- Поможіть, благаю вас, хлопчики й дівчатка,

Я – маленьке джерельце, сині оченятка.

(Автор вірша – вчитель).

а) читання учителем.

- Чому плакало Джерельце?

б) читання учнями (звертаю увагу на розділові знаки);

в) – Яким було джерельце раніше?

- Про що прохало Джерельце?

- Як би ви допомогли йому?

- Чому потрібно берегти джерела?

3.- Розгадай заплутанки.

Рнгут, кпіос, галин.

Вчитель:

- Ось і виконали завдання. Віддало Джерельце пелюстку. (До серединки квітки приєднує пелюстку).

Вчитель:

- Іде Фея далі і бачить – річечка біжить, а в ній - пелюсточка.

Фея:

- Річечко, віддай, будь ласка, мою пелюсточку.

А Річечка промовляє:

- Виконай моє завдання, тоді й віддам.

Вчитель:

- Прочитаємо завдання, яке пропонує Річечка.

Завдання від Річечки.

1.– Розкажи, як я утворилась.

Учениця:

- Річка утворюється з маленького джерельця чи струмочка. Збігаючи вниз, струмочок вбирає в себе дощову воду, зливається з іншими струмочками. І ось уже тече голубоока річка.

2. - Прочитай про мене казочку. Придумай заголовок.

Зеленою долиною повільно несе свої води широка мовчазна річка. А поміж гір тече маленький балакучий струмочок. Розказує про те, що народився високо в горах із талого снігу.

Аж ось і місце зустрічі гомінкого струмочка з могутньою рікою. Замовк, притих малий балакун.

а) читання кращою ученицею або учителем.

- Про що йде мова?

б) читання учнями;

в) – Яким був струмок? Якою була річка?

г)- Чому затих струмок?

д)- Який заголовок можна дати?

- Намалюйте балакучого струмочка, мовчазну річку.

3. Розв'яжи приклади, до яких деякі дітки й близько бояться підходити.

Стру + мос – с + к.....

Убе – у + ри – и + е + г.....

Прі – п + чке – е + а.....

- Допомогли Феї виконати завдання. Віддала Річечка пелюстку. (Прикріплюю до серединки квітки).

Пішла Фея далі. Іде, іде, дивиться – мак росте, а на ньому краплинки роси, а поруч пелюстка.

- Квіточко, віддай мою пелюсточку, - прохає Фея. А Мак каже:

- Виконаєш завдання – віддам.

Допоможемо Феї.

Завдання від Квіточки.

1. – Здогадайся, де взялась роса?

I учень:

- Сонечко своїм теплом зігріває воду в річці. І вода, яка знаходиться зверху, перетворюється на пару. Пара змішується з повітрям і стає вологою.

II учень:

- А вночі земля стає прохолодною. Повітря до неї торкається, не може втримати водяну пару, і частина її знову стає водою. Тоді на траву, на квіти, листочки випадає роса, тобто краплинки води.

2. – Послухай про мене казочку. Прочитай в особах.

Краплинки роси

Прокинувся вранці Мак і побачив на своїх пелюстках краплинки.

- Ви хто такі? – питає.

А вони відповідають:

- Ми – Росяні Краплинки, що народились із теплого північного вітру.

Дивувалась Квітка. А сонце піднімалось все вище і вище над землею. Росинки ставали все менші і менші й нарешті зовсім зникли. Чому? Як ви гадаєте, діти?

а) читання учителем.

- Що побачив Мак?

б)самостійне читання;

в) – Знайдіть слова Маку. Знайдіть слова Краплинок. Отже, решта – слова автора.

г) читання в особах.

д) – Чому зникли краплинки?

3. – Перетвори росу на зиму.

Роса, Рома, рима, зима.

Віддав Мак пелюсточку (прикріплюємо) і пішла Фея далі. Іді, іде, дивиться – хмаринка біленька по небу пливе, а під нею її пелюстка.

- Хмаринко, хмаринко, віддай будь ласка, мою пелюсточку, - каже Фея.

А вона відповідає:

- Виконай моє завдання.

Вчитель:

- Яке ж завдання пропонує Хмаринка? (Діти читають).

Завдання від Хмаринки.

1. – Розкажи, як я утворилася.

Вчитель:

- Допоможіть Феї, діти.

I учениця:

- Вдень пара разом з теплим повітрям легко піднімається вгору. Там вона охолоджується і стає краплинками води або крижинками.

II учениця:

- І знизу їх видно, як прозору білу хмару, що пливе по небу то лебідкою, то ведмедиком, то слоником.

Вчитель:

- Яке II завдання пропонує Фея?

2. – Відпочинь зі мною.

Вчитель:

- Діти, закрийте очі, і подумки повторяйте за мною.

Я прийшов до школи вчитись,

Мені весело трудитись.

Друзі в класі в мене є,

Вони люблять всі мене.

Мені легко і спокійно,

Серце б'ється рівномірно.

Віддала Хмаринка пелюстку і Фея пішла далі. Іде, а назустріч їй - хмара сіра,
вже й дощик почав накрапати. А між краплинками – її пелюстка.

- Дощику, віддай мою пелюстку, - каже Фея.

А Дощик промовляє:

- Виконай моє завдання.

- Діти, допоможіть Феї.

Завдання від Дощика.

1.- Чому мої краплинки падають на землю?

Учениця:

- Через вітер хмаринки швидко рухаються, з'єднуючись одна з одною, і краплинки теж в них з'єднуються, стають важкими і падають на землю. Вони наповнюють ріки, струмки, ставки, навіть моря і океани.

2. – Продовж про мене казочку.

Розгнівана Ріка

Милувалась Ріка собою:

- Яка я широка, повновода, береги в мене зелені! І сонечко в мені відбивається, і небо голубе, і дерева високі.

Аж ось насунули сірі хмари, і пішов сірий Дощик. Стала сіра Ріка, сірі береги. Розгнівалась вона...

а) Слухання казки.

б) - Якою була ріка спочатку? Якою вона стала? Чому?

в) – Що могло бути далі? (Діти розповідають). Наприклад:

- Забирайся геть! Ти зіпсував мою красу. Не хочу тебе бачити!

Образився Дощик і пішов далі напувати інші річки, ставки, поля, сади. А Ріка знову пишається своєю вродою.

Та недовго була її радість. З кожним днем сонце все більше і більше припікало. Вода випаровувалась, і замість широкої, Ріка стала вузьенькою, схожою на струмочок. Навіть рибки повтікали в іншу річку.

Гірко плакала вона, благала порятунку. Почув Дощик, стало йому жаль бідну Ріку. Зібрав хмаринок і наповнив її водою.

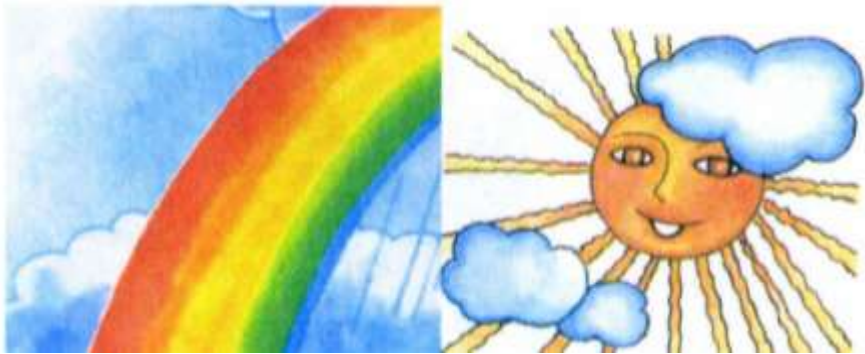
Щиро дякувала красуня Ріка милосердному Дощику.

Хвилинка відпочинку (метод ейдетики «Входження»).

3. «В гостях у Розмалюйка».

- У Ослика було три кульки: зелена, червона і синя. Перед дощиком вітерець підняв їх угору. Якого кольору перша кулька, якщо вона не зелена. Поруч з нею не синя. Крайня не червона. Якого кольору кожна кулька?

Віддав Дощик пелюстку і пішла Фея далі. Іде, іде, бачить – веселка в небі, а біля неї пелюстка.

- Веселко, веселко, віддай мою пелюстку, - просить Фея.

А Веселка промовляє:

- Виконай моє завдання.

Вчитель:

- Прочитаємо, яке завдання пропонує Веселка (Діти читають).

Завдання від Веселки.

1.– Чому я появляюсь у небі?

(Учень розповідає вірша про те, як утворюється веселка):

- Дощик крапельки посіяв

По усіх усядах,

Щоб родило поле-зілля,

Щоб раділи люди.

Визирнуло крізь хмаринки

Сонечко яскраве,
Подивилось крізь краплинки
На ліси, на трави.
Зачепилось промінцями
За малі дощинки.
Враз веселка над лісами
Витяглась навшпиньки.
В небо семикольорове
Полотно простлала,
Щоб веселе та здорове
Дитятко зростало.

I учениця:

- Отже, інколи, проходячи крізь краплинки води, які затримуються у повітрі після дощу, білий сонячний промінь перетворюється на різнокольорову смужку – дугу, що радісно сяє в небі. Це і є веселка або райдуга.

II учениця:

- Райдуга має сім основних кольорів: червоний, оранжевий, жовтий, зелений, голубий, синій, фіолетовий.

II учень:

- Найбільше в повітрі розсіюється синіх та блакитних променів. Тому чисте небо здається нам блакитним.

2. – Склади про мене віршика.

Ось веселка розцвіла,
І хмаринка (утекла).
Посміхнулось ясне (сонце)
Діткам прямо у (віконце).
Підняли голівки (квіти),
Срібним дощиком (умиті).
Пташечки пісні (співають),
Рідну землю (прославляють).

3. – Розшифруй слово.

Ц	М	Л	І	О	Д
1	2	3	4	5	6

$10-8=$

$7-2=$

$10-5=$

$10-4=$

$8-5=$

$9-8=$

$8-4=$

- Молодці, діти, допомогли Феї справитись із завданням. Віддала пелюстку веселка (прикріплюю останню пелюстку до серединки квітки).

Позбирала Фея всі пелюстки і знову з нею її улюблена квіточка.

V. Підсумок заняття.

1. Вікторина.

1)– Який шар ґрунту очищає воду?

- 2)- Який шар ґрунту не пропускає воду?
- 3) – З чого утворюється річка?
- 4) – Чому іде дощик?
- 5) – Скільки кольорів має веселка?
- 6) – Хто написав казочки, з якими ми ознайомились на уроці?
- 7) - Чому потрібно берегти воду ?
- 8) - Чи можна пити воду з моря, океану? Чому не можна?

2. Вчитель:

– Чи сподобалось вам заняття?

- Що саме сподобалось?

Фея:

- Дякую вам, друзі, за допомогу і дарую на згадку «сонечка». Щоб ваше життя було сонячним і радісним.

Вчитель:

- На цьому наша студія завершує свою роботу.

З вами були:

керівник студії - Безсмертна Ніна Іванівна та Фея – Ташук Анна.

На все добре.

Старокостянтинівська загальноосвітня
школа І-ІІІ ступенів № 7

Старокостянтинівської міської ради
Хмельницької області

Документація

Дитячого оздоровчого закладу з денним перебуван

Дитячого оздоровчого закладу з денним перебуванням